

*Р. С. Савранський,
аспірант, Національна академія державного управління при Президенті України, м. Київ*

МОДЕЛІ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИПАРТІЙНИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЄВРОПИ

R. Savranskyi,
graduate student, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

MODELS OF CLASSIFICATION OF YOUTH WING OF POLITICAL PARTIES IN EUROPE

У статті автором виокремлено набір показників, за якими можливо охарактеризувати припартійні молодіжні організації країн Європи. Зазначене дало змогу запропонувати моделі класифікації припартійних молодіжних організацій, що характерні для Європейських політичних партій. Сформульовані показники та запропоновані моделі дають можливість більш ґрунтовно досліджувати проблематику розвитку європейських припартійних молодіжних організацій.

Understanding of the role and place of youth wing organizations is extremely important in researching of political parties and developing mechanisms of their sustainable functioning. In this context, unification of characteristics of youth wing organizations and create models of classification based on these characteristics is a key challenge for further research on this subject. In Ukraine in contrast to other countries, the issue of the conceptual basis of youth wing organizations were not given enough attention, existing research and publications provide just statistical information or superficial understanding of models of classification of youth wing of political parties. In this article, summarized existing sources and based on own research, by author have been formulated a set of characteristics according to which may be characterized youth wing organizations in Europe, and by unified set of these characteristics proposed models of classification youth wing organizations which are typical for European political parties. Formulated characteristics and proposed models make possible more detail exploring of the issues of youth wing organizations, would serve as a basis for further research on this subject and help discover the essence of European youth wing organizations.

*Ключові слова: держава, молодь, молодіжні організації, організації Європи, політичні партії, регіони.
Key words: state, youth, youth organizations, European organization, political parties, regions.*

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку партійних систем для свого стабільного функціонування партіями ініціюються чи створюються припартійні організації, що функціонують у формі партійних відгалуджень. В Європі, поряд з жіночими, робітничими та підприємницькими припартійними організаціями одними з ключових є припартійні молодіжні організації.

Євроінтеграційний курс України визначає необхідність дослідження механізмів функціонування політичних систем Європи, в тому числі і механізмів діяльності політичних партій у контексті розвитку припартійних молодіжних організацій. Важливість дослідження усіх аспектів роботи припартійних молодіжних організацій полягає в тому, що молодь є суспільно диференційова-

ною соціально-демографічною спільнотою, якій притаманні специфічні фізіологічні, соціально-психологічні, теоретико-пізнавальні, культурно-освітні та інші властивості, що характеризують її біосоціальне дозрівання як здійснення самовираження її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей [4]. Також варто зазначити, що розвиток потужної припартійної молодіжної організації є одним з елементів залучення молоді до політичної діяльності та політики в цілому [6]. З іншої сторони припартійні молодіжні організації мають величезний організаційний, кадровий та мобілізаційний потенціал для здійснення політичної діяльності та досягнення мети політичної партії [5].

Питанню класифікації припартійних молодіжних організацій в Україні не було присвячено окремих ґрун-

Таблиця 1. Основні риси моделей класифікації припартійних молодіжних організацій Європи

	Північна	Німечка	Південна
<i>Рівень залежності від материнської організації</i>	Низький рівень залежності чи повна автономність	Середній рівень. Часткова залежність, розповсюджена практика меморандумів про співпрацю	Високий рівень залежності від материнської партії
<i>Рівень розбудови регіональної структури</i>	Слабка, нерівномірно розбудована регіональна мережа, можлива наявність відокремлених підрозділів	Потужна, широко розбудована регіональна мережа	Широка мережа пов'язана з локальними осередками партії
<i>Внутрішньо організаційна робота</i>	Орієнтація на локальну роботу, залучення студентської молоді, проведення дебатів	Орієнтація на роботу з масштабними проблемами як місцевого, так і національного рівнів	Орієнтація на патріотичне виховання, підтримка молодіжних активностей (культура, спорт, відпочинок)
<i>Рівень представництва членів організації</i>	Низький рівень політичного представництва, іноді можлива наявність депутатів національних парламентів та місцевих рад	Високий політичний рівень представництва, наявність депутатів національних парламентів та місцевих рад	Середній політичний рівень представництва, наявність депутатів місцевих рад
<i>Періодичність зміни керівництва організації</i>	Швидка зміна керівництва, відсутність орієнтації на довготривалі кар'єрні ліфти	Сталі та довготривалі внутрішньо організаційні ліфти, нечаста зміна керівництва	Нечасті зміни центрального керівництва організації, проте доволі високий рівень плинності кадрів на середньому рівні керівництва організації
<i>Рівень вікового залучення членів</i>	Середній вік членів 18-20	Середній вік членів 24-26 років	Середній вік членів 20-22 років
<i>Відносна кількість членів організації</i>	Невелика відносна кількість членів організації з нерівномірним розподіленням по осередках	Середня відносна кількість членів організації, рівномірне розподілення за локальними осередками	Значна кількість членів організації, проте може бути нерівномірно розподілена за осередками
<i>Участь у виборчих кампаніях</i>	Нечаста участь у виборчих кампаніях	Самостійна участь у виборчих кампаніях за партійними квотами	Участь у виборчих кампаніях у складі материнської партії

товних досліджень, проте ці питання були висвітлені у контексті розвитку молодіжних організацій, та їх участі у політичних процесах. Даній тематиці присвячено праці багатьох видатних українських вчених, серед яких В. Головенько, К. Захаренко, М. Кербаль, В. Кулік, В. Ребало, О. Корнієвський, В. Якушик, К. Плоский, А. Половинець та інші.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Класифікувати припартійні молодіжні організації з характеристиками притаманними для Європи та визначити місце та роль припартійних молодіжних організацій у розвитку вітчизняних політичних партій.

РЕЗУЛЬТАТИ

Розуміння місця і ролі припартійних молодіжних організацій є важливим у дослідженні політичних партій та розробки механізмів їх сталого функціонування. У цьому контексті уніфікація характеристик припартійних молодіжних організацій та створення моделей класифікації на основі цих характеристик є ключовою задачею для проведення подальших досліджень за цією тематикою. В Україні, на відміну від зарубіжних країн, питання дослідження припартійних молодіжних організацій не було приділено достатньо уваги, існуючі дослідження та публікації дають поверхове чи статистичне уявлення про моделі класифікації припартійних молодіжних організацій.

Визначення поняття "припартійна молодіжна громадська організація" О. Лісовець трактує наступним чином, це об'єднання, створене за ініціативи та підтримки певної політичної партії, що охоплює молодь зі спільними ідейно-політичними переконаннями та сприяє реалізації її наукового, творчого, громадсько-політичного, організаційного потенціалу, створенню умов для організованого дозвілля та спілкування [1].

Провідними дослідниками у зарубіжній літературі термін припартійна молодіжна організація використовується у значенні "молодіжне крило політичної партії". Під молодіжним крилом політичної партії слід розуміти, що це вбудована в структуру, автономна чи незалежна від політичної партії організація, що працює на партнерських засадах з політичною партією, і створена з метою підтримки політичної партії на період передвиборчої та виборчих кампанії зі сторони членів або прихильників політичної партії, що відносяться за віковою категорією до молоді [2].

Материнська партія — політична партія, що ініціювала чи створила власну припартійну молодіжну організацію на засадах спільної політичної платформи та ідеології, та має вибудовану систему відносин з нею.

Слід зазначити, що в Європі різні припартійних молодіжні організації мають різні характеристики та специфіку, але для проведення аналізу розвитку таких організацій необхідно ввести узагальнені моделі класифікації на основі певних характеристик. Такі характеристики та специфіки можна узагальнити у певний перелік показників, за яким відповідно проводити аналіз та класифікації.

Ці показники формуються на основі найбільших відмінностей між припартійними молодіжними організаціями Європи. Загалом можна виділити такі показники:

1. Рівень залежності від материнської організації. Показник характеризує залежність припартійної молодіжної організації від політичної партії, рівень залучення чи інтеграції представників припартійної молодіжної організації до структури політичної партії.

2. Рівень розбудови регіональної структури. Показник описує характеристики мережі регіональних представництв припартійної молодіжної організації, рівень

її структурованості та інтегрованості до загальної структури організації.

3. Внутрішньо організаційна робота. Показник описує специфіку внутрішньої роботи припартійної молодіжної організації, природу внутрішньо організаційних заходів та ключову тематику діяльності.

4. Рівень представництва членів організації. Показник характеризує рівень особистого представництва членів припартійної молодіжної організації у національному парламенті, органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування.

5. Періодичність зміни керівництва організації. Показник описує періодичність зміни керівних органів припартійної молодіжної організації як центральних, так і місцевих осередків.

6. Рівень вікового залучення членів. Показник характеризує середній вік переважної більшості членів організації.

7. Відносна кількість членів організації. Показник описує кількість членів організації відносно до загальної кількості молоді в країні, в якій функціонує припартійна молодіжна організація.

8. Участь у виборчих кампаніях. Показник описує роль та місце припартійної молодіжної організації у період виборчих кампаній.

У таблиці 1 на основі запропонованих показників, наведено основні риси та характеристики моделей класифікації припартійних молодіжних організацій Європи.

Узагальнюючи вищенаведені показники, можна виділити три базові моделі класифікації припартійних молодіжних організацій Європи:

1. Північна модель. Модель автономного незалежного функціонування з швидкою плінністю кадрів та орієнтацію на дорадчу роль у структурі політичної партії. Притаманна припартійним молодіжним організаціям з країн Північної Європи. Найбільші представники — KDU (Молоді християнські демократи, Швеція), UHL (Асоціація молодих консерваторів, Норвегія).

2. Німецька модель. Модель відносно-незалежного функціонування з довготривалим членством в організації, високим рівнем залучення до виборчого процесу та допоміжної функції у структурі партії. Притаманна припартійним молодіжним організаціям з країн Центральної та Східної Європи. Найбільші представники — JU (Молодіжний союз, Німеччина), Junge OVP (Молодь Народної партії, Австрія).

3. Південна модель. Модель залежного функціонування з активним залученням до виборчих кампаній та високої інтеграції до партійної структури. Притаманна припартійним молодіжним організаціям з країн Південної Європи. Найбільші представники — ONNED (Молодіжна організація Нових демократів, Греція), JSD (Соціал-демократична молодь, Португалія).

ВИСНОВКИ

Не дивлячись на все різноманіття припартійних молодіжних організацій в Європі, такі організації можливо звести до спільних характеристик та класифікувати. В результаті класифікації можна виділити три моделі припартійних молодіжних організацій. Цікавим

є той факт, що відмінності між цими моделями прив'язані більше до регіональної специфіки ніж до механізм організаційного розвитку. Причиною цього можуть бути відмінності у історичному, політичному, культурному розвитку різних регіонів Європи. Для українських припартійних молодіжних організацій наведені моделі важливі для розуміння шляхів власного розвитку та уніфікації з європейськими політичними системами. Також дані моделі можуть стати в нагоді при встановленні партнерських відносин з європейськими колегами та відповідно реалізації спільних проектів та програм.

Література:

1. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. / О.В. Лісовець. — К.: ВЦ "Академія", 2011. — 256 с. — (Серія "Альма-матер").
2. Young conservatives, young socialists and the great youth abstention: youth participation and nonparticipation in political parties. Matthew Lamb. A thesis submitted to the University of Birmingham for the degree of Doctor Of Philosophy /Department of Political Science and International Studies The University of Birmingham September 2002.
3. Молодіжний рух та політичні об'єднання в сучасній Україні [Текст] / О.А. Корнієвський, В.М. Якушик. — К.: Київ. братство, 1997. — 130 с.
4. Політичне лідерство: навч. посіб. / Авт. кол.; за заг. ред. В.А. Гошовської, Л.А. Пашко. — К.: НАДУ, 2013. — 300 с.
5. How to build a youth wing, Danish Institute for Parties and Democracy, 2012.
6. Enhancing Youth Political Participation throughout the Electoral Cycle, United Nations Development Programme, 2013.

References:

1. Lisovets', O.V. (2011), Teoriia i metodyka roboty z dytiachymy ta molodizhnymy orhanizatsiiamy Ukrainy [Theory and methods of work with children and youth organizations of Ukraine], VTs "Akademiia", Kyiv, Ukraine.
2. (2002), Young conservatives, young socialists and the great youth abstention: youth participation and nonparticipation in political parties. Matthew Lamb. A thesis submitted to the University of Birmingham for the degree of Doctor Of Philosophy /Department of Political Science and International Studies The University of Birmingham September.
3. Korniiyevs'kyj, O. A. and Yakushyk, V.M. (1997), Molodizhnyj rukh ta politychni ob'iednannia v suchasnij Ukraini [Youth movement and political union in modern Ukraine], Kyiv. bratstvo, Kyiv, Ukraine.
4. Hoshovs'koi, V. A. and Pashko, L. A. (2013), Politychne liderstvo [Political leadership], NADU, Kyiv, Ukraine.
5. (2012), How to build a youth wing, Danish Institute for Parties and Democracy.
6. (2013), Enhancing Youth Political Participation throughout the Electoral Cycle, United Nations Development Programme.

Стаття надійшла до редакції 14.04.2017 р.